

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

inse ali: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 334.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan K 180—	celoletno K 240—
polletno 90—	polletno „120—
3 mesečno 45—	3 mesečno „60—
1 15—	1 „20—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zadostno frankovano.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

Misli o banskem dostojanstvu.

V zadnjih dveh letih se je bavi-
la vsa naša javnost predvsem z
obliko naše mlade države. Pri tem
se je moglo opaziti, da je predvojni,
avstroogrsko mišljenje in ču-
stvanje pri nas »prešanih« še ved-
no najbolj močno. Naši merodajni
krogi še vedno ne morejo pozabiti
onih predgovinskih patentov in
privilegijev, ki so dajali posamni-
kom neko izredno čast, dočim so
narodu tem bolj zapirali oči, da ni
mogel opaziti svoje popolne odvis-
nosti od tujcev. Ves naš narod in-
stinktivno čuti ta nezdravi pojav in
ker ne more izslediti pravih vzro-
kov, dokumentira svojo nezadovolj-
nost s tem, da se oprijema najbolj
ekstremnih elementov. Vse raz-
pravljanje o federalizmu, avtonomi-
ji, centralizmu, decentralizmu itd.
ima mogoče vrednost za razne uč-
njake in neučnjake ter je zelo za-
nimiva zabava za razgovore v ka-
varnah, klubih in v sejah raznih
korporacij, — za praktično življenje
t. j. za narod pa je merodajna sa-
mo močna, edinstvena država, ki
edina more narodu nuditi ono, kar
je potrebno za življenje: miren in
siguren razvoj vseh sil za skupno
blagostanje. Zato mora biti naša
država v političnem oziru nedeljiva
enota s centralno upravo v Beogra-
du. V gospodarskem oziru se mo-
rajo postaviti za dogleden čas pro-
vizorične avtonomije, vendar pa
morajo pasti na vsak način današ-
nje meje posamnih pokrajin, ker so
te meje velika ironija za naše ujedi-
njenje, ki ga naglašamo ob vsaki
prilici. Toda tu je tudi druga stvar:
od vseh strani smo obkoljeni od drž-
av, ki so nam na neprijateljsko
razpoložene in katerih strem-
ljenje gre za tem, da nas kar največ
oslabijo in nas tako pripravijo za
svojo nadvlado. Te države se poslu-
žujejo vseh mogočih sredstev, da
kar največ okrepijo separatistične
struje in da na ta način pripravijo
teren za se.

Najmočnejšo separatistično stru-
jo predstavlja danes hrvatsko ban-
stvo. Ker spominja na posebno hr-
vatsko kraljestvo in vsebuje zgodo-
vinske pravice na Istro, Dalmaciji,
na posamezne dele Bosne in Herce-
govine itd. Vse to nudi osebam, ka-
terih koristi ležijo izven mej naše
sedanje države, orožje za širjenje
nezadovoljstva, za rovanje proti
našemu edinstvu, naši dinastiji in
proti konsolidaciji naše države.

Priznavam, da je bilo hrvatsko
banstvo do sedaj zelo važno in veli-
ke vrednosti za hrvatski narod, ker
je vsebovalo napram tujcem gotovo
suverenost in neodvisnost hrvatske-
ga naroda, v narodu samem pa je
gojilo neprestano željo po osvobo-
ditvi. Toda danes, ko je hrvatski na-
rod s pomočjo srbskega orožja
osvobojen ter je v kulturnem in go-
spodarskem oziru merodajen faktor
v naši kraljevini, ne obstoji več no-
bena potreba posebnega hrvatskega
banskega dostojanstva. V času, ko
zboruje ustavotvorna skupščina se
nudi hrvatskemu narodu zadnja
prilika, da dokumentira pred vsem
svetom naše s tolikimi žrtvami do-
seženo ujedinjenje s tem, da vrne
bansko čast, kot ustanovo, ki je kon-
čala svojo zgodovinsko nalogo, v
roke našega vladarja.

Brezdvomno, da ima centrali-
zacija upravnega aparata v Beogra-
du velike težkoče, posebno v seda-
njih časih po svetovni vojni. Toda
ako sta Dunaj in Pešta obvladala te
naloge, jih bo obvladala tudi Beo-
grad. Naj se mi ne ugovarja, da v
Beogradu ni dovolj strokovno iz-
obraženega osebja za ogromno po-
večano delo ali da Beograd ni za-
dosti poučen o naših razmerah. Če
je tako, tedaj smo tega krivi mi.
Ako pride naš Hrvat ali Slovenec v
Beograd k bratu osvoboditelju in
mu začne govoriti: »Jaz sem pamet-
nejši in boljši nego ti,« tedaj je za
brata osvoboditelja neprimerna ve-
likodušnost, ako mu v ljudno odpre-
vra z besedami: »Če je pri vas,
brate, vse tako lepo in dobro, onda
idi zopet domov. Bog ti pomagal, ja
ne mogu!«

Noben od nas ne misli več na
vse one nadčloveške žrtve, ki jih
je žrtvoval srbski narod za svoje in
naše osvobodjenje ter ujedinjenje.
Nihče več ne misli, koliko srbskih
družin in da plačuje višje meze celo
brez brata in sestre, brez otrok
in premoženja. Najboljši del srbske-
ga naroda leži danes v grobovih,
raztresenih po daljnem svetu. Nam,
katerim je svetovna vojna pustila
nedotaknjeno našo ime in zemljo,
pa je požrla naše duše in okame-
nela naša srca. Zato ni čudno, ako
so Srbi nam, kot bratom ob-
čutljivejši nego nam napram drugim.
Srbski del našega naroda pričakuje
od nas malo več razumevanja, malo
več bratske ljubezni in iskrenosti.

Hrvatsko banstvo se ne more
odpraviti s silo. Zato naj hrvatski

del troimenega našega naroda go-
vori sam in naj se odkrito izjavi, ali
je za popolno ujedinjenje ali ne. Z

odpravo hrvatskega banstva odpade
eo ipso tudi avtonomija Slovenije in
drugih pokrajin.

Pogajanja med stavkajočimi delavci in trboveljsko premogokopno družbo.

Včeraj so se po daljšem preedku
zopet pričela pogajanja med trbovelj-
skimi rudarji in premogokopno družbo.
Posredoval je pri teh pogajanjih ru-
darski glavar g. Stigarič, za delavstvo
pa je nastopal g. Petakovič. Rudarske-
mu uradu so pri teh pogajanjih koli-
kortoliko vezane roke, ker stoji Trbo-
veljska premogokopna družba kot pri-
valno podjetje izven vpliva državnih
oblasti in je sporazum odvisen edi-
nole od obeh strank. Na drugi strani
pa so delavci skušali dokazati, da Tr-
boveljska premogokopna družba dosega
naravnost ogromne dobičke, da pa je
svoje delavstvo plačevala v zadnjem
času mizerno in ne odgovarjajoče
sedanjim draginjskim razmeram.

Pogajanja so se vršila že dva me-
seca ter so zahtevala izpovedka različ-
ne delavske organizacije različno po-
višanje, tako Unija povišanje za 50%
narodnosocialna rudarska zveza v Za-
grebu 70%, jugoslovenska rudarska
zveza 75% in savez rudarskih radni-
ka 131% povišanja med napram onim,
ki so bile v veljavi 23. junija 1920, od
kateriga časa naprej se meze niso
več izboljšale. Pogajanja, ki so se vr-
šila meseca oktobra, so imela že nekaj
upanja na uspeh, končno pa so se de-
finitivno razbila na ponudbi Trbovelj-
ske premogokopne družbe, ki je ponu-
žala samo 10% poviška. Tudi ni hotela
družba ničesar slišati o novi določilni
minimuma za delavce. Tako je ostala
minimalna dnevna meza od takrat za
kopača 88 K, kar odgovarja na kole-
darski dan (upoštevajoč nedelje in
praznike) 70 K 40 v, za podkopača
79 K ali 60 K 90 v, za vozača 63 K ali
59 K 36 v in za ženske delavce moči
49 K ali 23 K pri čemer so izračunali
delavci, da bi morala imeti družba od
vsakega delavca pri sedanjih produkti-
vi in pri sedanjih cenah mnogo nad
100% dobička. Temu nasproti navajajo
delavci, da je družba pri svojih de-
lavcih izprevidela potrebo višjega za-
sluzka in da plačuje višje meze celo
v takih premogokopih, kjer je kva-
lita premoga mnogo slabša, tako da

prejema n. pr. kopač v Velenju 99 K
60 v. Delavci so končno vsed nepovolj-
nega poteka pogajanj stopili 17. de-
cembra v stavko. Ker pa je bilo pro-
glašeno takoj po izbruhu stavke v pre-
mogokopnem revirju obredno stanje,
ker se je poslalo tja vojaštvo in ker se
obeta militarizacija premogovnikov,
odklanjajo delavci vsako odgovornost
za nadaljne dogodke.

Pod predsedstvom rudarskega gla-
varja g. Stigarija se je storil s strani
vlade sedaj zadnji poskus doseči spo-
razum med delavci in družbo. Pri
snočnih pogajanjih se je izpovedka
zdelo, da je vsak sporazum izključen
in nemogoč, končno pa so le delavci
popustili v toliko, da so izjavili, da so
zadovolje s takim povišanjem mezd,
da bi prejeli trboveljske rudarjevo
enaki prejemkom rudarjev v državnih
premogokopih. Pri tem pa zahtevajo
še nadaljni povišek, ki naj odgovarja
razliki med cenami v trboveljskem in
velenjskem rudarskem konsumu, ker
so cene življenjskih potrebščinam v ve-
lenjskem konsumu izdatno nižje, kakor
one v Trbovljah.

O delavskih zahtevah se je vršila
nato dolga in zelo živahna debata, ka-
tere so se udeležili zastopniki delav-
stva in zastopniki državnih uradov ter
je končno zastopnik Trboveljske pre-
mogokopne družbe ravatelj Skubic iz-
javil, da bo vsako povišanje rudarskih
mezd moralo iti na škodo konsumen-
tov, ki bodo morali premog dražje pla-
čati. Temu nasproti so delavci ugotovi-
li, da ostane družbi kljub povišanju
mezd tudi pri sedanjih cenah še velik
dobiček in bi bilo vsako povišanje
cen premoga neupravičeno in nepotreb-
no. Na predlog poverjenika za soc. skrb
g. A. Ribnikarja se je izvolila poseb-
na komisija, ki ima nalogo, da prouči
mezne razmere pri Trboveljski pre-
mogopni družbi in one pri državnih
premogovnikih, zlasti v Velenju. Na
podlagi podatkov, ki jih bo ugotovila
ta komisija, se bodo nato nadaljevala
pogajanja v četrtek.

Politične vesti.

— Kdaj bo prihodnja seja konsti-
tuante? »Juturni List« javlja iz Beo-
grada: Naslednja seja konstituante bo
še le tedaj, ko se sestavi nova vlada.
Na prvi seji se bo prečital prestolni
govor, na drugi deklaracija vlade. Na
tretji pa se bo volil ustavotvorni od-
bor za izpremembo poslovnika. Nato
se bodo odgodile seje za 20 dni. Med
tem časom bodo delali samo odbori.

— Pogajanja med radikali in de-
mokrati se prekinajo? »Rijece« javlja
iz Beograda: Danes dne 28. t. m. ob
desetih popoldne so se nadaljevala po-
gajanja med demokrati in radikali
glede sestave vlade. Težkoče, ki so se
pokazale že včeraj, so napravile po-
polnijo tak, da se morajo pogajanja
prekiniti, če se na obeh straneh ne
najde formula, po kateri naj bi obe
strani popustile. V zadnjem primeru

to je če se pogajanja prekinajo, bi na-
stala kriza, kakršne še ni bilo v naši
državi. Čeprav so radikali včeraj pri-
stali na to, da dobe demokrati portfelj
ministra za agrarno reformo, so kljub
temu danes zahtevali ta resort zase.
Vsed tega so se delegati razšli, da se
posvetujejo s svojimi klubi. Demokrati-
ski klub je imel nato sejo, ki je trajala
dve uri. Na tej seji se je sklenilo, da
demokratski klub ne odstopi od svojih
zahtev. Če bi se pogajanja prekinila,
se demokrati sklenili, da popuste radi-
kalcem, naj sami sestavijo vlado.

— Klerikaleci prisežejo! »Rijece«
javlja iz Beograda: Pučka stranka bo
prisegla, ko se izpremeni poslovnik.
Kaj nameravata Narodni klub in Ra-
dičeva stranka, še ni znano, ker me-
rata o tem določiti skupščini njihovih
strank.

— Borba za razdelitev portfeljev.
Pogajanja o razdelitvi portfeljev so se
dne 28. t. m. še nadaljevala. Po pred-
logu g. Velizara Jankovića, ki ga je
stavil g. Drašković, bi obe stranki
imeli predložiti po dve ministrski listi,
danes pa bi se imelo odločiti, katera
od njih se sprejme. Do tega trenutka
še ni upanja za sporazum. Najbolj ga
ovira vprašanje listnice za agrarno re-
formo, katere radikali nikakor neče-
jo prepuštili demokratom.

— Verifikacijski odsek. Verifika-
cijski odsek je imel sejo, na kateri so
se pregledovali spisi iz Orne gore. Vsi
mandati bodo menda overovljeni. Od-
sek nadaljuje svoje delo. Verifika-
cijski odsek je imel dne 27. t. m. sejo,
na kateri so bili overovljeni mandati
črnogorskih poslancev. Poleg tega se
je vzel na znanje ostavka poslancev,
ki so bili izvoljeni na več mestih. Po-
slalo se je obvestilo onim, ki pridejo
na njihova mesta.

— Nekaj pametnega. Na seji radi-
kalne in demokratske stranke so skle-
nili, da se bo sestavila komisija, ki bo
v vseh ministrstvih in državnih oblast-
vih pregledala uradniške sezname in
pregledala, kaj uradniki delajo, kakšno
kvalifikacijo imajo in kako so napre-
dovali. Ko bo to delo dovršeno, se bo
stavil vladi predlog, da se zmanjša šte-
vilo nepotrebnega uradništva in reši
uradniško vprašanje.

— Spopad s komunisti. V tuzlan-
skem okraju je nekaj komunistov od-
šlo v vasi, da bi hujskali kmete k
ustaji. Takoj za njimi so bile odposla-
ne orožniške patrulje. Oddelek orožni-
štva je imel s komunisti krav spopad,
pri čemer se je izkazalo, da so bili ko-
munisti oboroženi s puškami in mitra-
ljemami. Ubit je bil en narednik in en
podnarednik. V tuzlanski okraj je po-
slan oddelek vojaštva, da vzpostavi
red in mir.

— Radikalna nedoslednost. Beo-
grad, 28. decembra. Radikalci so na
včerajšnji seji ponovno priznali demo-
kratno ministrstvo za agrarno reformo,
danes pa so naenkrat prišli z zahtevom,
da mora to ministrstvo pripadati njim.
To svojo zahtevo motivirajo s tem, da

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalje.)

»Želim vama vso srečo!« je vzkliknil to-
varnar in objel prijatelja.

»Bog z vama!« je dejal Vodnik in podal
bolnici svojo roko. »Prav ste rekli: »Kar Bog
druži, naj človek ne razdruži!« Nerazumljiva
so božja pota, a človek jih more le občudovati
in se klanjati Njegovi volji!«

Profesor Pelzel pa je zapel:

»Mi pa ostanemo. kakor smo b'li:
enega srca, ene krvi!« a urno se je ozrl
ter se zasmejal: »Na, Lovrenček, le pridi, le
pridi zopet! Kod si pa hodil?«

»Šel sem po bokal vina,« je odgovoril
deček in pokazal na mizo, kamor je bil pravkar
postavil steklenico in kozarce.

»Hoho, bokal vina! Čemu? Kdo ti je re-
kel? Saj veš vendar, da ne pijem! Kje si se pa
tega naučil?«

»Pri gospodu Prašnikarju in gospodu Pre-
mrovu. »Gost v hišo, bokal na mizo!« Tako sta
rekla zmerom... Ali morda nisem storil prav?«

»Prav, prav! Dobro si jo uganil. Ti moj
zlati sinko!« je dejal dr. Repič. »Ajdite, prijate-
li, natočimo čaše! Na našo srečo! Na vaše in
naše zdravje!«

In trčili so: »Živela gospa Marijanica!
Živel, prijatelj!« — Pili so, Pelzel pa je požir-
koma, previdno, kakor bi srkal sam strup...
Lovrenček je šel k Marijanici, pogladil
odejo in vprašal:

»Mama, gospodje so veseli; kaj ne, zdai
boš kmalu zdrava in mi bomo lahko spet
srečni?«

Stisnila ga je na svoje prsi ter dejala:
»Lovrenček, saj smo srečni, nepopisno
smo srečni!«

XXIX.

Ponoči od 20. do 21. aprila se je ustavil
pri Bidelmanu kurir, ki je jezdil preko Ljubljane
v Gorico. Dospel je iz Celovca ter je prinesel
vest, da je mir resnično že sklenjen.

Novica je izzvala po Ljubljani uprav vrto-
glavo veselje. Konec je vedno večjim davkom,
vedno novim kontribucijam in revizicijam —
konec brezkončnim novačenjem — konec
strašnim bitkam križem Evrope!

Končno se vrnejo možje in sinovi k svo-
jim družinam, ki niso slišale o njih že toliko let.
A koliko se jih ne vrne nikoli več? Koliko
jih pripeljejo pobabljenih, brez nog in rok ali
brez oči? — Ej, vse se prenese in pozabi, samo
da je konec največje in najhujše šibe božje,
vojne, ki je pravzaprav povesmo vseh šib, ki
bije z njimi kruta usoda hkratu po nesrečnem
človeštvu!

Ljubljana je bila torej 21. aprila pijana od
veselja in vina, ki ga je popila na sklenjeni mir.
Pili so meščani in pili so Francozi, ki so bili prav
tako srečni, da se končno — končno vrnejo
domov k svojem.

In radostna, srečnosna novica je buš-
nila tudi v okolico ter je letela kakor ptica čez
hribe in doline ter napelnila z radostjo posled-
njo vas in najmanjšo koč.

Bogata je bila vzlic vsemu prestanemu
gorju še vedno naša domovina. In vse rekvizi-
cije in kontribucije, vse brezkončne verige vo-
jaštva, ki so hitele dan na dan preko naših
vasi, niso izčrpale njenega tedanjega blago-
stanja.

Ljubljanski tedenski sejem je bil dne
22. aprila z blagom bohotneje založen kakor
kdajkoli. In cene, ki so jih zahtevali kmetje,
govore najbolj zgovorno, da francoska inva-
zija za tedanjio Slovenijo le ni bila taka nesreča,
kakor so jo slikali reakcionarni, Habsburžanom
petolizniški vdani oficijalni historiki.

V dnevniku ljubljanskega avstrofilskega
meščana, ki ga v originalu hrani ljubljanski
mestni arhiv, ostane zabeleženo, da je stal
22. aprila 1797 na ljubljanskem trgu par golo-
bov 8 krajcarjev, a funt teletine 5 do 6 kraj-
carjev! —

In francoska godba je svirala, kakor vsak
dan, tisto opoldne na vojaški paradi pred škofijo,
opoldne ob štirih pa so francoski častniki pri-

redili Ljubljančanom v Zoisovem vrtu velike
ljudsko slavje miru in sprave.

Ker pa je začelo že pred začetkom deže-
vati, so preložili slavnost v redutno dvorano
pri Sv. Jakobu.

Veselo je bilo ondi, in med Francozi in
Slovenci je vladala složna zadovoljnost ob miru
in dobrotah, ki so se tamkaj nudile. Dvorana in
stranski prostori so bili natlačeno polni.

Iz Gradca, Celovca, iz Zagreba, s podežel-
skih grašččin in iz vseh zatočišč so se bili vrnili
v Ljubljano tiste dneve strahopetni begunci in
begunka, plemiči, višji uradniki, najimovitejši
meščani s hčerami in ženami. In žal jim je bilo
nepotrebnega truda in neutemeljenega strahu.
Zverski sanskriti in krvoločni jakobinci so se
v reduti izkazali kot galantni kavalirji, ki so ob
zvokih godbe plesali in dvorili prav tako, le za
spoznanje objestneje in smejeje, kakor nekda
domači častniki.

In v reduti se je tisto popoldne marsika-
tera lepa Ljubljanka nathem pokesala, da je
zaradi svojega bega v tujino, kjer se je kruto
dolgočasila, zamudila doma najpikantnejši do-
življajček s takimle razkošno divjim... no, no,
razburljivo temperamentnim francoskim juna-
kom... In srkale so pikoliti, zobale sladkorčke,
pile kavo in rozolijo, srebele sladoled... ah,
vsega so jim vsiljevali tisti srčkano tempora-
mentni Buonapartovci...

bi muslimani ne šli v vlado, ako dobe to ministristvo demokrati v roke.
 — Pašić in zemljoradniki. Beograd, 29. decembra. Pašić je še tekom včerajšnjega dne poskušal pritegniti zemljoradnike v vlado. V to svrhu je posetil predsednika g. Lazića, ki pa je izjavil, da vztraja zemljoradniška stranka pri svojem prvotnem sklepu, da ne gre v vlado, da pa bo podpirala vlado, da se čimprej reši vprašanje ustave in da se izdelajo za našo državo tako nujno potrebni zakoni.

— Stališče muslimanov. Beograd, 28. decembra. »Tribuna« poroča iz Sarajeva, da se vrši tamkaj 30. t. m. seja odbora jugoslovenske muslimanske organizacije, na kateri se bo razpravljalo o stališču stranke v konstituenti. Kakor se da soditi po razpoloženju v vplivnih muslimanskih krogih, bodo sprejeli muslimani niti ponudeni dve ministrski mesti ter šli v vlado.

— Razmejitvena komisija za določitev meja napram Bolgarski v Beogradu. Beograd, 28. decembra. Včeraj je dospela v Beograd komisija za določitev mej napram Bolgarski. V Beogradu

bo imela več konferenc z našimi političnimi krogi, nakar odpotuje v Pariz, da poroča vrhovnemu svetu.

— Vazne odredbe finančnega ministrstva. Beograd, 28. decembra. V ministrstvu financ se izdeluje ukaz o napredovanju finančnih uradnikov, obenem pa tudi odredba, da se one carinske uradnike, ki so se v službi na kakršenkoli način kompromitirali, odpusti iz službe.

— »Staatswehr« se imenuje tednik, ki izhaja na Dunaju in je glasilo neke črnožolte klike, ki dela z vso silo za vzpostavitev bivše avstro-ogrske monarhije. Ob četrti obletnici smrti cesarja Frana Josipa je prinesel list članek, ki se sklanja k temu: »Istočasno prisegamo mi, črnožolti legitimisti, na ta svetli dan, da ne odnehamo poprej, dokler ne vznikne znova stara Avstrija k novi slavi in k novemu sijaju pod vzhajajočim žlezom habsburskim«. Zraven pa list podlo zmerja Čehe in zlasti prezidenta Masaryka. Temu se ni čuditi, saj nosi list na svojem čelu motto: »Črnožolti do kosti«.

Telefonska in brzojavna poročila.

STAVKA V BOSNI.

— d Beograd, 28. dec. V Bosni postaja stavka slabotnejša. Čimdalje več delavcev se javlja k delu. Politični vzporeditelji se bodo topot menda morali zagovarjati. Komunisti so se lotili skrajnih sredstev ter se ne strajajo niti zločinov. Njihove oborožene tolpe hodijo od sela do sela, od rudnika do rudnika in agitirajo proti onim, ki hočejo delati. Včeraj je taka tolpa v Tuzli streljala na 20 orožnikov, od katerih je eden ubit in eden ranjen vendar pa je ta napad imel ravno nasprotno posledico, kakor so si jih želeli komunisti. Tolpo preganja vojska. Delavci izjavljajo, da nimajo s tolpo ničesar skupnega in sami obsojajo njeno delo.

STAMBOLJSKI NE VERJAME V MALO ANTANTO.

— d Varšava, 28. dec. Bolgarski ministrski predsednik Stamboljski, ki je imel v Zakonodajni zbornici predsednikom Witošem in podpredsednikom Daszyńskim sestanek, je izjavil častnikom, da ne veruje v malo antanto, ki v svoji sedanjih obliki pomenja samo zblizanje med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

STAMBOLJSKI IN BIVSI CESAR KAREL.

— d Pariz, 28. dec. Bolgarski ministri predsednik Stamboljski objavlja v »Matine« opis svojega vjetništva med vojno. Bolgarska vlada da ga je večkrat poizkusila odstraniti. Najvažnejši dogodki pa je, da sta prišla koncem leta 1916 dva avstrijska častnika v njegovo celico v ječi. Izjavila sta, da ju je poslal k njemu cesar Karel. Povedala sta mu, da je Avstrija uvedla pogajanja glede posebnega mira s Francijo. Razložila sta mu potrebo, da se Bolgarija pridruži temu gibanju. Za to pa je potreba, da vstopi Stamboljski v kabinet. Kmalu na to pa je Nemčija izvedela o brezuspešnih prizadevanjih Avstrije za separaten mir in je poslala v Bolgarijo dve diviziji, da bi obdržala premoč.

KONEC URADNIŠKE STAVKE V JULIJSKI BENEČIJI.

— d Trst, 27. dec. Včeraj zjutraj so se stavkujoči pristaniški nameščenci in uslužbeneci pomorske vlade povrnili na delo. Tudi telefonski in brzojavni uslužbeneci so prenehali stavkati. Tudi ostali državna nameščenci, ki so stavkali, so se danes povrnili na delo.

GENERAL PELLE — KOMISAR V CARIGRADU.

— d Praga, 28. dec. Češkoslovaška vlada je izjavila francoski vladi z ozirom na noto, v kateri je francoska vlada razložila svoje važne vzroke za odklonilnost generala Pelleja, da ne bo delala nikakih zaprek za imenovanje generala Pelleja za francoskega višjega komisarja v Carigradu. General Pelle zaupsti Prago dne 1. januarja b. l. Na njegovo mesto bo stopil šef francoske vojaške misije general Mittelhauser.

ZAHTEVE AVSTRIJSKIH URADNIKOV.

— d Dunaj, 28. dec. Korrespondenz Herzog javlja, da je sklenila osrednja zveza avstrijskih državnih nameščencev na svoji seji dne 27. t. m. da bo od avstrijske sekcije reparacijske komisije nujno zahtevala, naj pomaga avstrijskim državnim nameščencem, ki so v težkem položaju, ki je nastal zlasti vsled

uničujočega učinka druginje, ki je v zadnjem času nastala v Avstriji.

RAZKRITA VELEIZDAJNISKA AFERA.

— d Praga, 28. dec. Kakor doznava »Prager Tagblatt«, se je vojsko sodišče danes bavilo z veliko veleizdajniško afero. Gre za razširjenje dunajskega monarhističnega lista »Die Staatswehr«, ki ima na Češkoslovaškem precej naročnikov, za katerimi sedaj poizvedujejo.

ČEŠKOSLOVAŠKI POSLANIK NA DUNAJU.

— d Dunaj, 27. dec. Zastopnik češkoslovaškega tiskovnega urada na Dunaju je pooblaščen izjaviti, da je vest dunajskih listov o odklonilnosti češkoslovaškega poslanika na Dunaju dr. Filiedra tendenčna izmišljotina.

BRZOJAVNA KONFERenca V PRAGU.

— d Praga, 28. dec. »Narodni Politika« javlja, da se v drugi polovici meseca januarja sestane v Pragi telegrafska konferenca srednjeevropskih držav.

NEMČIJA JE IZROČILA 41.000 TOPOV.

— d Pariz, 28. dec. Francoski vojni minister je v zbornici izjavil, da je Nemčija od premirja sem izročila zaveznikom nad 41.000 topov.

NA MADŽARSKEM NADALJUJE SVOJ POSEB KRVNIK.

— d Budimpešta, 28. dec. Danes ob 9. dopoldne je bila proglašena sodba v procesu proti bivšim ljudskim poverjenikom. Sodišče je spoznalo vse obtožence za krive radi žaljenja veličanstva, hujkanja, ponarejanja denarja in ščuvanja k upor in je obsodilo Karla Vantosa, Desiderja Bokanyja, Petra Agostona in Josipa Hanbricha v smrt na vešalih, Franca Bajkija, Antona Dovesaka, Jurija Nyestorja, Henrika Kalmarja, Josipa Kellena in Aleksandra Szabadosa na doživotno prisilno delo. Radi zločina ponarejanja denarja so bili vsi obtoženci obsojeni na doživotno kazen 1000 kron, razen Szabadosa, ki mora plačati 4000 kron.

HARDING O RAZOROŽITVI.

— d Pariz, 28. dec. Kakor poročajo listi, je Harding v listu »New York World«, ki je prišel kampanjo za mednarodno razorožitev, objavil izjavo, v kateri veli: Splošna razorožitev je najvažnejše vprašanje in izvedbi mirovnega programa, po katerem streme vsi narodi. Države, katerih oborožena moč je največja, naj bi prvo začele razoroževati. Svetovna vest, kakor tudi čimdalje večja želja vsakega naroda po miru, vzbujata preverjenje, da ni več daleč čas, ko bo vladala pravica, ne pa nasilje in ko bo razorožitev dejstvo, ne pa samo sanje.

BOLJEVIKI UVAJAJO NONOPOL KNJIG.

— d Moskva, 28. dec. Dekret vlade prepoveduje zasebno posest knjig, ki preidejo v posest splošnosti.

PREBIVALSTVO JAPONSKA.

— d Washington, 28. dec. (Brezžično.) Po zadnjem ljudskem štetju ima Japonska s Korejo, Formozo in Sahalinom vred 77 milijonov prebivalcev.

Iz naše kraljevine.

— Vzpostavitev zveze s južno Srbijo. Beograd, 23. decembra. Včeraj je bil končno popravljen Rajski most ter s tem vzpostavljena zveza s notranjostjo Srbije. Včeraj se je preko tega mostu prvič peljal tudi simfoniekspres.

ŽRTVE DOGODKOV V BAŠKI.

— d Cerkenica, 28. dec. Doznajalo, da se na Božič bili pri spopadu v Baški na naši strani ubiti: Lolič Kajetan, Bora Franjo, Kastanič Marica, Kastanič Anica ter desetleten otrok. Potrjujejo nadalje, da sta ubita dva ardit, eden pa težko ranjen. Ponoči se je nekaterim na-

šim ljudem posrečilo, da so zbežali pred ardit v Pravičane-Lukovo. Tudi danes je zbežalo pet oseb v Novi.

GIOLITTI O AKCIJI PROTI REKI.

— d Rim, 27. dec. Kakor doznava listi, je ministrski predsednik Giolitti sprejel odposlanstvo različnih skupin in demontiral vesti o smrti ali ranitvi D' Annunzia. Izjavil je, da veruje, da se izvrši nasadba Reke po načrtu generala Caviglije z regularnimi četami še danes. Dal je povelje, izogibati se kar najbolj mogoče prelivanja krvi. Dalje je ministrski predsednik razložil, da se je bilo treba s akcijo proti Reki poslužiti, da se zabrani zunanja intervencija s strani Jugoslavije. »Corriere d'Italia« piše da so odposlanci po razgovoru z Giolittijem izjavili, da smatrajo nastop vlade za popolnoma upravičen.

ITALIJANSKE IZGUBE.

— d Rim, 27. dec. Redne čete imajo doslej kakih 30 mrtvih in približno 100 ranjenih, med njimi nekaj častnikov. Legionarji so razstrelili štiri mostove čez Rečino.

KAJ JE Z LUKO BAROŠ?

— d Rim, 27. dec. Rastignac je poslal izdajatelju »Tribune« pismo, v katerem vprašuje ali vsebuje razsalska pogodba tajne določbe, ki priznavajo baroško lukko in bližnje železniške naprave Jugoslaviji, kar bi ogrozilo obstoj reške luke. »Tribuna« piše, da ni nikakih tajnih določb, v kolikor je ona informirana.

POZIV GENERALA CAVIGLIJE.

— d Trst, 27. dec. Ponoči je došlo do živahnega streljanja iz pušk in iz strojinje med rednimi četami in reškimi legionarji. Streljanje je bilo brez resnih posledic. Danes je dal general Caviglija iz letala razširiti proklamacijo na Reki, ki pozivlja meščane, naj se bratomorni boj konča.

REŠKO PREBIVALSTVO PROTI D' ANNUNZIJU.

— d Trst, 27. dec. Listi poročajo iz Opatije: Reško prebivalstvo se je uprlo proti D' Annunziju. Včeraj so se meščani zbrali pred poslopjem poveljništva ter zahtevali, naj prenehajo sovražnosti. Ljudstvo je sile večnih nadlog, ki jih je uvedel D' Annunzijevo režim in ne more več prenašati njegovih krutosti. Kot odgovor na proteste in zahteve prebivalcev so legionarji napadli meščane in udarili vstajo v krvi.

UNIČENA TORPEDOVKA.

— d Trst, 27. dec. Listi poročajo iz Opatije, da so vladne čete obstrlevala torpedovna rušilca »Espero«, vsled česar so eksplodirali kotli in je ladja zgorela. Vse lode posadke je skočila v morje in se je na ta način rešila.

ITALIJANI ODKLANJAJO NAŠO POMOC!

— d Rim, 27. dec. Kakor javljajo listi, so jugoslovenske oblasti v Bakru ponudile generalu Caviglijji vojaško pomoč. Caviglija je pomoč takoj odklonil, zakaj vprašanje Reke in vsega ozemlja, na katerega se nanaša premirje, je po pogodbi premirja edinole zadeva Italije.

RIM ŽALUJE RADI REKE.

— d Rim, 27. dec. Pri seji občinskega sveta je rimski župan z ozirom na vznemirjenje prebivalstva radi reških dogodkov predlagal, da se seja v znak žalosti odgodi in sastava na kapitolu razobesi na pol droga. Občinski svet je predlog sprejel, kar je vzbudilo odobravanje navzočega občinstva.

BOMBE V RIMU.

— d Rim, 28. dec. Nacionalisti so v uredništvu »Stampe« vržili bombe. Prostori uredništva so zelo poškodovani.

OBSEBNO STANJE V TRSTU.

— d Trst, 27. dec. Kakor poročajo listi, je bila nedelja, drugi dan po proglasitvi obsednega stanja, zelo burna. Povsod se je opazalo nekako gibanje. Na Glavnem trgu so se popoldne zbrale grude fašistov, toda karabinjerji so jih kmalu razpršili. Kmalu na to je ondi eksplodirala bomba, ki pa k sreči ni nikogar ranila. Fašisti so se ves dan skušali zbirati na raznih krajih, pa so bili po prvih vzklikih razpršeni. Vseled uspehov vladnih čet na Reki so fašisti zelo potrti. Ponekod so prisilili trgovce, da zaprejo trgovine v znak žalovanja zaradi postopanja vladnih čet zoper D' Annunzijeve legionarje. Ravno tako so nekateri zasebniki morali izvesti zastave na pol droga. Tekom sobote in nedelje je bilo vsega skupaj aretiranih 130 oseb. Da se zavarujeta javni red in mir, so se zaprla gledališča in kinematografi. Ker fašisti nadaljujejo demonstracijo, je generalni civilni komisariat izdal zelo stroge odredbe zoper one, ki bi se ne ravnavali po predpisih, veljavnih za obsedno stanje, ki je bilo v soboto proglašeno v Trstu. Straže ne bodo več pozivljale grude ljudi, naj se razidejo, temveč bodo takoj začele aretirati.

— d Trst, 27. dec. Generalni civilni komisariat je za sedeno ozemlje odredil, da se o polnoči od nedelje na ponedeljek obnovi preventivna cenzura za vse tiskovine, ki se morajo pred objavljenjem predložiti oblasti v treh vodih. Predpisane so zelo stroge kazni; denarna globa najmanj 500 lir in ustavitelj lista.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici!“

Zakaj smo zvišali naročnino?

Ko smo letos aprila meseca zvišali na 15 K naročnino, smo bili trdno uverjeni, da bomo brez težkoče izhajali s to naročnino do konca leta.

Delali smo račun brez vseke papirnice. Zviševala nam je tekom leta opetovano ceno tiskovnega papirja v prav občutni meri, tako da nas je stala posamezna številka na upravnih in tiskovnih stroških do novembra 63 vin., tekom decembra pa celo po 70 vin., dočim je naročnik dobil 26 števk v mesecu za 15 kron, torej posamezno številko po 57 vin.

Doplačevali smo na naročnino iz dohoda kolportaje in inseratov. To pa ne more iti več. Slovensko časopisje je vezano na opek teritorij Slovenije in sporadično na Hrvaško in Srbijo. Okupirano ozemlje je časopisju zaprto, v incenzivstvo pa vsled sitnosti in dragine bančnih nakazil — ker ni direktnega denarnega prometa — silno podraženo, k temu primumore tudi primeroma visoka poština. Dnevnikov je za tak opek prostor med Slovenci preveč in razvoj zelo otežkočen.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. decembra 1920.

— Nemški prihrankenci. Pod doječim naslovom »Poziv na zvezo narodov, da odloči o pripadnosti Ptuija k Avstriji«, priobčuje »Neue Freie Presse« tole brzojavko iz Gradca: »V posvetovalnici »Südmarke« se je dne 25. t. m. vršilo zborovanje zastopnikov mesta in okrajja ptujskega. Sprejela se je resolucija, v kateri zborovalci na poziv celokupnega prebivalstva nujno in z vso odločnostjo zahtevajo, da avstrijska zvezna vlada, štajerska deželna vlada in centralni urad avstrijskih dežela store vse potrebne korake, da izposlušajo pri zvezi narodov, da se priključita k onemu ozemlju, glede katerega naj ljudsko glasovanje odloči, da-li hoče še nadalje ostati pod jugoslovenskim gospodstvom, ali se hoče vrniti v naročje svoje matere, tudi sodni okraj ptujski, kakor tudi prastaro nemško mesto Ptui.« — Čudimo se, da priobčuje list, ki hoče veljati za resnega, takšne bedastoče ptujskih nemških prihrankencev, ko je vendar vsemu svetu znano, da so meje Jugoslavije že zdavnaj definitivno in nepreklicno določene, na čemer ne more ničesar spremeniti niti zveza narodov, ako bi se tudi razni nemški in nemškutarski polblazni fanatiki še tako postavljali na glavo.

— Pouk v cirilici se uvede v prihodnjem šolskem letu kot obličen predmet že v II. (do zdaj v III.) razredu ljudskih šol. Tako je odredil višji šolski svet in naročil, da se imajo učitelji(ce) do septembra leta 1921 priučiti cirilice v toliki meri, da bodo s pričetkom šolskega leta 1921—1922 lahko pričeli s poučevanjem.

— Klerikalna vsiljivost. Sila slabo se mora goditi klerikalnemu časopisju, ker je posego po novi metodi za agitacijo. V zadnjem času namreč hodijo celo po mestih po naglogu svojih dušnih pastirjev tercilalke od hiše do hiše, od stranke do stranke in agitirajo za »katoliške« časopise, pozivljajoč, da naj stranke odpovejo »brezverske« časopise, ki so duši v pogubo in deci v pohujšanje! Ta ostudna agitacija seveda pri pametnih ludeh prav nič ne zaleže; značilna pa je, ker se je nenadoma pojavila na več krajih. Iz česar upravičeno sklepamo, da mora klerikalnemu časopisju že zelo huda presti, da se poslužuje tega ravno ne navadnega pota za svoje razširjenje med mestnim prebivalstvom. Da ni nobeden obvezan poslušati teh čenč in da te agitatorice nimajo pravice do obzirnosti, je samo ob sebe umevno. Edino sredstvo, iznebiti se teh nadležnic, je pač, da se jim pokažejo vrata.

— Peganova afera. Javili smo že, da je bil zavrnjen predlog glede delegacije splitske odvetniške zbornice v Peganovi aferi. O aferi bo torej razsodila pristojna ljubljanska odvetniška zbornica. Kakor čujemo, bo zbornica sklepala o tej zadevi že tekom tega tedna.

— Klerikalni obrekovalci na delu. V včerajšnjem listu smo poročali o slučju učitelja Ferluge v Ribnici in o obsojbi obrekovalca Lovšina. Glede te zadeve smo prejeli na pristojnem mestu tole informacijo: Ko je dobil višji šolski svet uradno obvestilo o aferi Lovšina (Skubec) - Ferluga, je takoj kot nadzorstvena oblast razveljavil nezakonito odredeno suspenzijo učitelja Ferluge.

— Sistematična gonja proti Sokolstvu. S Skarčevim nam pišejo. Na Skarčevim imamo romarsko cerkev, ki je posvečena sv. Luciji. V nedeljo, 19. t. m. je bil praznik te svetnice. Prišel je maševati v to podružnično cerkev župnik iz Vodca. Pa ne, da bi bil župnik pri pridigi povedal kaj iz življenja te svetnice, pač pa se je spravil nad tukajšnje-

Z novim letom narastejo nam tiskovni in upravni stroški za eno številko »Slovenskega Naroda« na 80 do 85 vin.

Jasno je, da tako visokih stroškov ne zmremo več in da moramo naročnino zvišati na ono mero, da se ognemo vsaj doplačevanju.

»Slovenski Narod« je pošten, nepodkupljiv list, nima nikakih skritih fondov, iz katerih bi pokrival izgubo. Odvisen je le od dohodkov naročnine, prodaje v kolportaji in od inseratov.

Upamo, da naši cenjeni naročniki, ki so nam ohranili svojo zvestobo tekom dolgih let, upoštevajo gorenje resnične podatke in nam ostanejo zvesti tudi naprej.

Ne moremo in nečemo varati naših naročnikov, da je mogoče dati v sedanjih razmerah list po stari naročnini, ker vsak uvidi takoj, da pri stroških 80 vin. za številko le-te ni mogoče oddajati za 53 vin.!

V Ljubljani, 29. decembra 1920.

Uprava »Slov. Naroda«.

Dogodki na Jadranu.

Borba za Reko.

REKA PRED PREDAJO.

— d Trst, 27. dec. Čez dan se je nadaljevalo na obeh straneh streljanje s posledki, ne da bi se vnel boj. Reško letalo je pristalo pri Zavalah in je bilo uplenjeno. Okrožna črta je izboljšana in ojačena. Reški župan Glezante in rektor za vasiške posle Venturini sta naprosila divizijskega poveljnika onatiškega za sestanek, ki je bil določen za jutri dopoldne. V Trst je dospelo pet častni-

kov in 78 vojakov, ki so vsi lahko ranjeni. Med njimi sta en častnik in en vojak z Reke.

ŽRTVE DOGODKOV V BAŠKI.

— d Cerkenica, 28. dec. Doznajalo, da se na Božič bili pri spopadu v Baški na naši strani ubiti: Lolič Kajetan, Bora Franjo, Kastanič Marica, Kastanič Anica ter desetleten otrok. Potrjujejo nadalje, da sta ubita dva ardit, eden pa težko ranjen. Ponoči se je nekaterim na-

milijard. Proračun za 1919/20 se je zaključil s sufficitom 8.185.000.000 lir. Ta ugoden uspeh je omogočilo šesto državno posojilo. Državni budget za 1920/21 pa je bistveno drugačen. Treba pokriti še efektivni primanjkljaj 12.141.000.000 lir. Nastal je vsled velikih obresti državnega dolga, vojnih pokojnin, posebnih izdatkov itd. Za 1. 1921/22 se računa dohodkov 14 milijard 768.000.000, torej za 4 milijarde več nego v tem budgetnem letu. V primeru izdatkov z dohodki se pokaže deficit 10 in pol milijarde. Državni dolg, ki je znašal 63¼ milijarde leta 1919, je do 31. oktobra narasel na 98 milijard. Minister Meda je izjavil, da je finančni položaj Italije jako težek, kajti ni nobenega izhoda. Kriza se mora rešiti samo z žrtvami doma in z zunanjimi posojili, to pa je odvisno le od žrtvovanja vsega tega, kar se imenuje egoizem v splošnem interesu skupnosti.

— Svetovni sladkorni trg. Iz Magdeburga: Splošni položaj svetov. sladkor. trga je negotov. Veliko je povpraševanje po sladkorju, ponudbe premajne. Posledica tega je visoka cena na svetovnem trgu. Zadnje znižanje je bilo le izravnavna zlasti v Ameriki nastale nadspesulacije. Napovedi o sijajnih uspehih svetovne produkcije sladkorja se niso uresničile, sicer pa bo produkcija večja od lanske, ali nikakih zalog ni prišlo v novo poslovno leto. Tako je pričakovati, da bo povpraševanje še vedno presegalo ponudbo na sladkor. nem. trgu. To pomeni, da se vzdrži še nadalje visoka cena sladkorja na svetovnem trgu. V Nemčiji se nadejajo sladkorja za 23—24 milijonov centov. Če ga bo toliko, bo komaj za najnujnejšo potrebo. Druge za produkcijo nad svoje potrebe v pošten prihajajoče dežele so Češkoslovaška, Ukrajina, deloma Poljska. Vse druge dežele pridajo komaj za svoje potrebe, z Rusijo in njenimi okrajnimi državami ni mogoče računati. Glede Češkoslovaške se je pričakovni preostanek znižal na 7—8 milijonov centov. Težnja ostane,

najbrže še za dolgo časa, v kolonijalnem sladkorju. V Zjedinenih državah se pričakuje znatno večja produkcija napram lanskemu letu. Na Kubi in Javi bo tudi pridelek večji od lanskega. To velja tudi za Brazilijo in Argentino. Zboljšanje svetovne preskrbe s sladkorjem je brezdvomno nastopilo. Ker pa je tudi povpraševanje večje, stoji mo na starem stališču: Svetovna sladkorna stiska traja dalje in svetovni sladkorni trg obdrži svojo napetost.

— g. Podpisovanje delnic Narodne banke kraljevine SHS. Z 31. decembrom 1920 poteče rok za podpisovanje delnic, ki jih na novo izda Narodna banka kraljevine SHS. V našem interesu je, da podpišejo delnice ne samo naši denarni zavodi, predvsem banke, pa tudi naše regulativne hranilnice in stare, dobro fundirane posojilnice, ampak tudi v izdatni meri naši industrijalci, trgovci in drugi podjetniki. Pri tem ne gre toliko za kupčijo kot tako, ampak gre za prostiž slovenskega plemena našega naroda. Slovenci morajo biti pri tej subskripciji častno zastopani, tako da bodo lahko zahtevali svoje zastopstvo v upravnem svetu Narodne banke. Po pet delnic daje en glas na običnem zboru delničarjev. Potrebno bi bilo, da se po izvršeni subskripciji imena podpisovalcev delnic objavijo v časopisih, da bo naša javnost poznala imena onih tvežnikov, ki se zavedajo svoje narodne dolžnosti, ki mimogrede rečejo ne pomeni nikake požrtvovalnosti, ker bodo delnice nosile lepe dividende. Podpisovanje delnic se vrši pri podružnicah Narodne banke v Ljubljani in Mariboru, dalje pri vseh slovenskih bankah in pri davčnih uradih.

— Zadruga banka v Ljubljani. V torek 3. t. m. popoldne se je ob polnoštevni udeležbi delničarjev vršil ustanovni občni zbor »Zadruga banka« v Ljubljani, ki jo je omenovale slovenske zadruge v svrhu da podpirajo gmetno zadrugništvo v Sloveniji. Delniška glavica znaša 5.000.000 K. V upravni svet so bili izvoljeni: Jager

Ivan, livarski mojster Samasseove tovarne v Ljubljani; dr. Jelenc Celestin, odvetnik v Ljubljani; dr. Kersnik Janko, ravnatelj Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice; Kocmur Ivan, občinski svetnik in podravatelj okrajne bolniške blaginje Ljubljana; Kmetec Simon, trgovec v Ljubljani; Kristan Anton, minister n. r., predsednik Splošnega kreditnega društva v Ljubljani; dr. Majaron Danilo, predsednik odvetniške zbornice v Ljubljani; dr. Petrič Fran, ravnatelj Nakupovalne zadruge v Ljubljani; Rožanec Mihael, tiskarniški ravnatelj v Ljubljani. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Cobal Melhior, ravnatelj Konsumnega društva v Zagorju; Koren Franc, pekovski mojster v Celju; Patik Leo, strokovni učitelj, vodja plestarske šole v Radovljici; dr. Sagadin Anton, ravnatelj, zač. pok. zavoda v Ljubljani; Slanovec Alojzij, tajnik Zveze gospodarskih zadrug v Ljubljani. — Zadruga banka posluje začasno v prostorih Splošnega kreditnega društva v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5. (9875)

BORZE.

— d. Dunaj, 28. dec. Devize: Zagreb 407.50—411.50, Beograd 1625—1645, Berlin 907—913, Budimpešta 102.75—111.75, Bukarešta 802.50—812.50, London 2330—2350, Milan 2225—2245, Pariz 3435—3495, Praga 741.50—747.25, Sofia 710—720, Varšava 94 do 96, Curih 100.75—101.25, Newyork 666 do 670, Amsterdam 207.50—208.50. Valute: Jugoslov. dinarji 1620—1640, francoski franki 3855—3895, švicarski franki 10.050—10.100, češkoslovaške kune 741.25—747.25, madžarske kune 113—115, romunski lei 812.50 do 822.50, bolgarski lei 720—730, italijanske lire 2215—2235, nemške marke 906—912, poljske marke 98.50—100.50, angl. funti 2320 do 2340, carski rublji 327—333, dolarji 660 do 664.

— d. Curih, 28. dec. (ČTU) Devize: Berlin 8.90, Holandija 206.50, Newyork 429, London 2316, Pariz 38.25, Milan 22, Praga 7.30, Varšava 1.10, Zagreb 4.10, Bukarešta 8.20, Dunaj 1.62½, avstrijske žigosane kune 1.10.

Raznoterost.

Transport trupel ameriških vojakov iz Francije. 9000 trupel ameriških vojakov je bilo na Francoskem vkrcanih na ladje, ki jih prepeljejo domov v Ameriko. Sledili bodo še novi transporti in zadnji se odpeljejo najbrže šele prihodnje poletje. 2000 ljudij je zaposlenih pri izkopavanju in odpravljanju trupel v Ameriko.

Tatvina eksplozivnih snovi. Pri Vidmu v Furlaniji so neznani ljudje ponoči ukradli vojakom 5 kvintalov eksplozivnih snovi. Aretirali so dose-daj 8 osumljenцев.

Polizodba.

Konduktor na vlaku Praga-Trst od nedelje 26. decembra, ki je dobil omot (pismo) za mene in napitnino za sebe, naj preda takoj tisto pismo na hotel Slon k portirju ali na ekspozituro carinarnice. Gre za italijansko potnico (potno dovoljenje) ter je nujno potrebno.

Kdo kaj ve o Loviščniku Lambertu iz Pušna, občina Ajba. Služil je pri pešpolku št. 2, 9. stol., ujet je bil pri Pijavi; dosejal ni o njem nobenega glasu. Ako kdo kaj ve, naj blagovoli sporočiti Andreju Dugar, krčmarju, Ročinj, Goriško, Veneza Giulio.

Izgubil se je zlat uhan z belim in zelenim kamnom. Pošten najditelj naj ga prinese ali sporoči Pražakova ulica št. 10/II. levo.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Živčne bolezni: Prof. Krafft = Ebing na Dunaju, znani raziskovalec na torišču zdravljenja živcev je dognal, da grenčica »Franz - Josef« učinkuje že po malo urah in da jo dobro prenašajo.

Parni stroji

45 PS, 12 PS in 8 PS se prodajo takoj, bencinov motor 25 PS, avtomotor na 2 cilindra z nagonom in hladilnikom, vse v Ljubljani. Amelitz, Zrinskih c. 6. 9594

Državna razredna loterija.

Prvo žrebanje 3. in 4. jan. 1921.
100.000 srečk - 50.000 dobitkov.

5 dobitkov

od 60.000— do 600.000—
dinarjev ali od 240.000— do
2.400.000— (dva milijona štiristotisoč kron)

Vsaka druga srečka mora dobiti!!!
Izplačilo vseh dobitkov v gotovem novcu

brez odbitka!!!
Največji dobiček v srečnem slučaju:

dinarjev 1.000.000 (en milijon)
ali

kron 4.000.000 (štiri milijone)
nadaje

600.000—, 400.000—, 200.000—,
150.000—, 100.000—, 80.000—,
70.000—, 60.000—, 50.000—,
50.000—, 2 po 40.000—, 5 po
30.000—, 18 po 20.000—
dinarjev odnosno

2.400.000—, 1.600.000—, 800.000—,
600.000—, 400.000—, 320.000—,
280.000—, 240.000—, 200.000—,
200.000—, 2 po 150.000—, 5 po
120.000—, 18 po 80.000— kron itd.

brez odbitka!

Cene srečk za vsaki razred

1/1 srečka 48 dinarjev ali 192 kron	1/2 srečke 24 dinarjev ali 96 kron.
---	---

1/4 srečke 12 dinarjev ali 48 kron.	1/8 srečke 6 dinarjev ali 24 kron.
---	--

Točno in brzo izplačilo vseh dobitkov

zajamčeno!

Naročbe iz vse države se vrše s pošto nakaznico pooblaščenim glavnim nabiralnici

Mednarodna banka d. d.
odio razredne lutrije

Gajeva ZAGREB Gajeva
ulica 8. ulica 8.

Največja izbira števil!

O. Bernatović

Ljubljana, Mostni trg 5,
je največja zaloga moških in ženskih
oblek po najnižjih cenah.

Planino, popolnoma nov, krasen
pen glas, se ugodno
proda. Ljubljana, Mikošičeva cesta 4,
vprašati v gostilni. 9616

Obtešaci železniških pragov
(Svetlniker) skupina 20—30 mož se
ob dnevi plači 400—500 kron in dobri
hrani sprejmejo Gratzler, Gmünd, Koroška.
9780

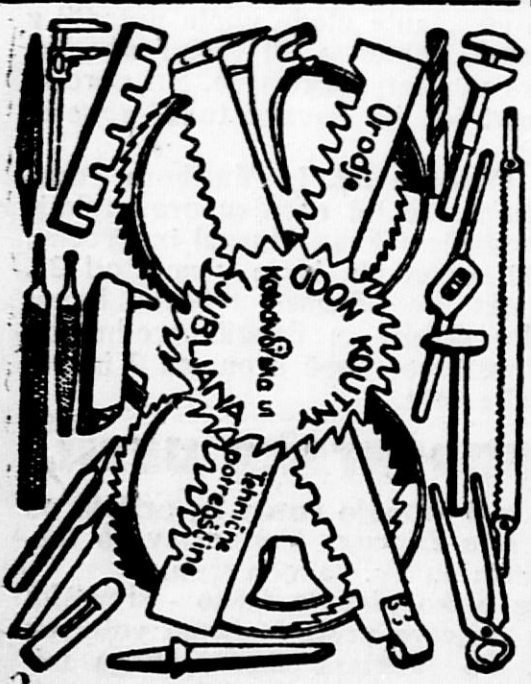
Črna detelja plačeno po
najvišji ceni.
Saver & Komp., Ljubljana,
Wolfova ulica 12.

Spretna slovenska stenografija in
strojepisna šče službe. Gre tudi na
jezelo. Pomoč pod "Spretna 9870" na upravo
Slov. Naroda. 9870

Za takoj se išče v Ljubljani me-
hanikar s soba za slugo, sostanovalec,
canj. ponudbe se prosijo na pošti
predal št. 166 Ljubljana. 9803

Prave tržaške bičevnike
(kopiriva) vse visokosti kakor tudi biče
prvovrstne kakovosti vse debelosti
ima v zalogi

IVAN N. ADAMIČ, LJUBLJANA
Na debelo! Telefon 441. Na debelo!

Na posodo se išče za 2 meseca do-
ber šivalni stroj. Ponudbe od 12. do
2 porodne pri g. Bertl Lampret, Nu-
ska ulica 19. 9809

Za učenca želi vstopiti
v trgovino
elektromehanično ali mehanično obrt
absolvent drugega gimn. razreda, 15 let
star, krepak, zdrav. Ponudbe Jofij Cetar
Mirna, Dolenska. 9912

Trstje za strope izdeluje in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4-80 pri
večjih naročilih znaten popust Steiner
Anton, Ljubljana, Jeranova ulica
13, Trnovo. 4256

Proda se po nizki ceni hrastova je-
stova spalnica, orehova spalnica, če-
snjeva spalnica, skobelnik in več drugih
malenkosti. Polizve se pri Pavlu Kosce
Mengo št. 50. 9810

Lepo stanovanje,
obstoječe iz 3 sob, kabineta, kopalnice
in pritlikali se takoj zamenja za lepo
manjše (event. tudi samo 2 sobi). Pon-
udbe pod "249-9808" na upravo Slov.
Naroda do 10. januarja. 9808

Lepa vila.
V Ebanu šte. 19, pošta Kočevska Reka,
se proda takoj enonadstropna vila,
pripravna za gostilno in obrt, ima 5
sob, 2 kuhinji, nekaj pohištva, hlev
sadni vrt, senjak, 2 senožeti, 2 njeve,
1 gozdč, dobro kapnico. Vprašati pri
L. Grabarju, Celovec, Bahnhofstrasse
47 ali pri okraj. gozdariju Ed. Dietz v
Ebanu, pošta Kočevska Reka, pri kate-
rem se naj kupci pred ogledom zglašijo.
Posredovalci izključeni. 8350

VINO

stara in novo priporočila po zmernih
cenah v svoji zalogi trdka
Jernej Stelč v Sp. Siški.

Krznarstvo A. Rot,
Ljubljana, Gradišče 7,
Sprejema v stroj kože div-
jacin, katere popolnoma iz-
gotovi v garniture. Sprejme
jih tudi v moderniziranje.

Skladiščnika

sprejme tovarna železa. Zelo znan
ki so bili že v tem svojstvu namešteni,
imajo prednost. Ponudbe na: »Bistra-
kovinska industrija, Domžale. 9872

Soba za lastnim vhodom pripravna za
pisarno se išče. Ponudbe pod "Polet
Slov. Naroda. 9788" na upravnistvo
Slov. Naroda. 9788

Proda se dobro ohranjena kavarniška
kredence. Ogleda se pri Franc Paplerju
na Jesenicah. 9796

Pozor, trgovci s klobuki!
Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej
mam v veliki zalogi; tudi lepe velourne
klobuke. Franco Cerar, tovarnar v
Stebu, pošta Domžale. Tovarna je
oddaljena 7 minut od postaje Domžale.
Cene primerno nizke, postrežba točna.

Baterije I°
na debelo in na drobno priporoča
IGN. V O K, Ljubljana,
Sodna ulica 7.

G. F. Jurásek
uglasovalec glasovirjev in trgo-
vina z glasbilo
Ljubljana, Wolfova ul. 12

Kupijo se
stara, tudi pokvarjena dvokolesa, tri-
valni, pisalni in razni stroji.

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28.

Klavirji na obroke
in na posodo pisalni, harmoniji, violine
in vse orodje za godbo. Strane na dro-
bno in debelo Altona Brosnik, bivši
učitelj Glasb. Matice Kongress trg št. 15.
pri nunski cerkvi. 8575

Naprodaj se starinska tridelna omara,
vložena (tabernakel), 2 starinski omari,
izrezani v relief, kredenca ter visoka
za obleko, starinska blagajna zrezljana
zunaj in znotraj. Polizve se: Tvorica
cementnih izdelkov "Faga", Retna
dolina št. 285. 9781

Naprodaj na Stajferskem
privrsten hotel, 30 sob, restavracija,
ves inventar, veletrgovina z manufak-
turo in lepa hiša v Mariboru, veletrgo-
vina 3 hiše, velik magacin in 16 ora-
lov, 2 vili pri Ptutu, 1 vila v Laškem
K 100.000 do K 280.000, hiše, majhne
in velike, nosoveta posreduje Koroš,
Breznik Celje, Dolga polje 3. 9716

Prevzel sem zastopstvo pro-
vrsnih tvornic:
nudim elektrotehnični mate-
rijal, betonsko železo, razli-
čen železni material in me-
torje. Zahtevajte ponudbo

Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

Vagon česla, drobje-
nega, se
išče za takoj. Ponudbe z navedbo cene
naloženo v vagon se prosijo na upravo
Slov. Naroda pod "Česlo 1920/9871"

Knjigovodja
mlajša moč, po možnosti v lesni stroki
verziran, perfekten v nemškem, srbo-
hrvatskem po možnosti italijanskem je-
ziku, se išče za takojšnji nastop proti
dobri plači. Ponudbe pod "Celje 9778"
na upravo Slov. Naroda. 9778

220—300 HP Lancova
vročeparna lokomobila
s kondenzacijo z jamstvom za
obratno zmoglost točno dobavna
Lokomobilvermietung Br-
der Fischer, Wien III, Fasan-
gasse 38. Brzjaviti: Lokomo-
bilfischer Wien, Telef. 5095.

Prispjeli
pisali strojevi sa latinicom ili cirilicom. Vrpce za sve pisace
strojeve, karbonski papir i sav ostali pribor.

Ilica 25/I. Natter I drug, Zagreb. Tel. 9—27.
Vlastita mehanička radiona. Vlastita mehanička radiona.

Veliko važno za kućevlastnike i graditelje kuća!
Blagajne za uzidati. Prištednja na prostoru, sigurnost vatri
i provali. — Blagajne u svim veli-
cima na skladištu. Asbestni ormari za knjige, blagajne sa pultom.

Opis na zahtjev badava
Ilica 25., I. Natter I drug - Zagreb, Telefon. 1-27

Priporočila se trdka
Jos. Petelinc,
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

totalniška zaloga šivalnih strojev v vseh opre-
mah za domačo rabo, za krojače
original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezni deli za
vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

Naznanilo!
Cenjenim damam vljuda naznanjam, da sem po svojem pokoj-
nem možu prevzela krznarsko obrt ter jo bodem izvrševala s po-
močjo poslovdje. Za nadaljna naročila kakor izdelovanje kožu-
hovinastih garnitur in njih moderniziranje se najtopleje
priporočam

A. ROT, krznarstvo, Ljubljana, Gradišče št. 6.

Mednarodna špedicija
Emil Eichhorn

Brod na Savi, Bosanski Brod, Osijek I., Zagreb Frankopanska 9.
Spedicije svake vrsti, carinjenje, preseljenja v vlastitim pokučvenim kolima itd.

Brzjaviti: Eichhorn.

Mednarodna špedicija
Emil Eichhorn

Brod na Savi, Bosanski Brod, Osijek I., Zagreb Frankopanska 9.
Spedicije svake vrsti, carinjenje, preseljenja v vlastitim pokučvenim kolima itd.

Brzjaviti: Eichhorn.

Mednarodna špedicija
Emil Eichhorn

Brod na Savi, Bosanski Brod, Osijek I., Zagreb Frankopanska 9.
Spedicije svake vrsti, carinjenje, preseljenja v vlastitim pokučvenim kolima itd.

Brzjaviti: Eichhorn.